

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

21-ше (3565) №,
2022 ий 27 май,
кугарня.

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Йомакым ушештарыше тўня

Фотом книгагудын архивше гыч налме.

ПОДПИСКЕ

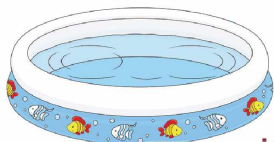
Тый «Ямделий» газетлан возалтынат?

Квитанцийын копияжым редакцияшке колто да **ЛОТЕРЕЙ** модышышко ушно.

Тўн приз – **БАССЕЙН**.

Ак – 385 тенгеат 80 ыр.

Индекс – П4696.

Рекламе.

27 май –
Российыште
книгагудын
кечыже.

Ий гыч ийыш, курым гыч курымыш книгагудо йоча, кугыен-влакын илышыштышт ик эн кугу верым айла. Ончыч тудо книгагудын аралыме верлийын гын, кызыт шкешотан каныме верым ушештара. «Культура» нацпроект почеш районлаште модельный книгагудым икмыняр ий ончыч почаш тўнгалынит. Морко посёлкысо йоча книгагудо ты проект полшымо дене у сыным налын. Библиотеке вуйлатыше Т.Е.Владимирова ўдыр-рвезе-влакым кажне кечын порын вашлиеш. Мотор пеледыш гай койшо нине йоча-шамыч книгагудын эн чолга лудшыжо улыт (**снимкыште**). Кажне мероприятийыш кумылын ушнат. Татьяна Евгеньевна марий вургем, тўр, калык йўла нерген палдара. Тыйгай мероприятийыш ўдыр-рвезе-влак эн мотор марий тувырыштым чиен толыт.

– Книгагудо – кокымшо пўртна. Ме кажне кечын школ деч вара тышке вашкена. Уроклан пырля ямдылалтына, у книгагудын дене палыме лийына, компьютер дене презентацийым ыштена, тўрлў интерактивный модыш дене модына. Книгагудышто жапым пайдалын эртараш чыла йўн уло. Чылт йомак тўня, – ойлат ўдыр-рвезе-влак.

Е.ИВАНОВА.

Поэзий пайрем

20 майыште Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Х.Колумб лүмеш книгагудышто «Колумб лудмаш» оласе поэзий конкурс эртаралтын. Йочасадыш коштшо, школышто тунемше, студент-влак поэтын почеламутшым марла да рушла сылнын лудыныт. Изирак ийготан-влак коклаште 53-шо номеран «Изи патыр» йочасад гыч Маша МАМАЕВА (снимкыште) да 11-ше номеран «Гнэздышко» йочасад гыч Лиза Кушцова сенгышыш лектыныт. А.С.Пушкин лүмеш 4-ше номеран гимназийын тунемшыже Таня Зыкова да И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжын Национальный сымыктыш гимназий гыч Максим Фёдоров 8-10 ияш-шамыч коклаште ойыртемаптыныт. Сенгыше-влакым шоکشын саламлена!

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Фотом Интернет гыч налме.

20 майыште Республикысе йоча да самырык-влаклан В.Х.Колумб лүмеш книгагудышто «Колумб лудмаш» оласе поэзий конкурс эртаралтын. Йочасадыш коштшо, школышто тунемше, студент-влак поэтын почеламутшым марла да рушла сылнын лудыныт. Изирак ийготан-влак коклаште 53-шо номеран «Изи патыр» йочасад гыч Маша МАМАЕВА (снимкыште) да 11-ше номеран «Гнэздышко» йочасад гыч Лиза Кушцова сенгышыш лектыныт. А.С.Пушкин лүмеш 4-ше номеран гимназийын тунемшыже Таня Зыкова да И.С.Палантай лүмеш тўвыра да сымыктыш колледжын Национальный сымыктыш гимназий гыч Максим Фёдоров 8-10 ияш-шамыч коклаште ойыртемаптыныт. Сенгыше-влакым шоکشын саламлена!

Сенгымаш

Тунемше-влакын «Президентские состязания» всероссийский тагасымашыштын республикысе йыжынгыштыже Волжский район Пөтъял школын да Волжск оласе 9-ше номеран школын командышт сенгышыш лектыныт. Нуно Марий Элын чапшым Российыште аралаш тўналыт.

Увер

Тений Марий Элыште 9-ше классым 6826 ўдыр-рвезе да 11-ше классым 2819 выпускник тунем пытареныт. 19-20 майыште 9-ше классыште тунемше йоча-влак йот йылме дене экзаменым кученыт. 11-ше классыште тунемше-влак икымше экзаменым 26 майыште географий, литератур да химий дене сдатленыт.

Йонген пытартыш йынгыр

Тений Шўргыял школым ныл ўдыр-рвезе (снимкыште) тунем пытара. Нунылан 20 майыште йынгыр пытартыш гана йонгыш. Йоча-шамыч школ йолгорныштым шарналтышт, икымше тунныктышышт И.Г.Кирилловалан поро шомакым каласышт. Школ директор В.И.Кириллов кажне выпускниклан чапкагазым кучыктыш. Кызыт тунемше-шамыч кугыжаныш экзаменым кучат. Тудым сайын сдатлен, 9-ше классым тунем пытарыме нерген аттестатым налын, чын корным ойыраш шонат. Очыкылыкда пиалан ли ий же!

Е.ГРИГОРЬЕВА.
Морко район.

Российысе увер

8-11-ше класслаште тунемше ўдыр-рвезе-влак «Безопасный интернет» всероссийский конкурсышто мастарлыкыштым терген кертыт. Келшыше темым ойырен, сочиненийым возыман да konkurs@findchild.ru адрес дене электрон почтыш **25 июнь** марте колтыман.

7 ияш деч кугурак ийготан йоча да кугыен-влак, тўрпö техникум кучыптын, сўретым сўретпыза да «Арт-Ботаника» всероссийский конкурсыш ушныза. Йодмашым да пашам **15 сентябрь** марте колтыза. Тўрыс увер – tun-tuk.ru сайтыште.

6-14 ияш икшыве-влаклан #СпросиСтроителя всероссийский йоча конкурсым увертареныт. Чонгымаш да чонгымо специальностьла дене кылдалтше йодышым шоныман. Текстым апе видеом yasb.22@mail.ru адрес дене электрон почтыш **20 июль** марте колтыман.

Марий Элысе увер

Республикысе марий тўвыра рўдер марий йыпмым тунемше да тўрпö конкурсышто сенгышыш лекше ўдыр-рвезе-влаклан **1 июньышто «Йоча тўня»** республикысе пайремым эртара. Тудо Йошкар-Олаште Самырык-влакын полатыштышт лиеш.

Йошкар-Оласе Бауман лицей пеленысе «Лира» сымыктыш школын «Узоры» мурышо да куштышо йоча образцовый ансамбльже «Российская школьная весна» всероссийский фестивалыште сенгышыш лектын. Тудо «Российская студенческая весна» радамаште эртаралтын.

16-20 июньышто «Сосновая роща» тунемме да тренировкым эртарыме базыште самырык краевед-влакын республикысе слётышт эртаралтеш. Тушко 10 еган командым поген ушнаш лиеш. Тўрыс увер – rv12.ru сайтыште.

Мүндыр родына деке унала

«Ямде лий» 2022 ий 27 май

19-21 майыште Башкортостан Республикасы Шаран да Дөртыльö районлаште илыше марий-влак дене «Ямде лий», «Кугарня» газетлан пашаенгышт да марий эстрадын шүдыржö-шамыч Роза Искакова, Вадим Краснов, Сергей Пакеев лийынна.

Снимкыште: Акпарс школышто кинде-шинчал дене вашлийыт.

Икымше кечын Октябрьский олаште илыше марий-влакым концерт-вашлиймаш дене куандаренна.

Эрлашыжым Шаран ра-

йонысо школлаште тунуктышо, тунемше, ача-ава-влак дене вашлийын мутланенна. Газет паша, редакций илыш, ончыкылык шонымаш дене

палдаренна. Мурызо-влак мурсемыштым пöлекленыт.

Акпарс кыдалаш школ ятыр үдыр-рвезым кумда илыш корныш луктын. Нунын коклагыч иктыже – Марий Эл Республикын гимнжын авторжо Давлет Исламов. Кызыт школышто 71 йоча тунемеш. 9 выпускник школ дене чеверласаш ямдылалтеш.

– *Йылме – айдемын эн кугу поянлыкше. Тидым чылан раш умылена. Сандене кажне йоча марий йылмым тунемеш. Марий йылмым тунуктышо Валентина Алексеевна Гибадуллина йўлам, тўвырам палдарен да арален кодымаште чот тырша. Школышто «Кечыйол» марий фольклор кружок пашам ышта. Усола клуб пелен «Ош пеледыш» калык ансамбль уло, – палдара школ вуйлатыше Г.Ф.Габдрахманова.*

Янахмат тўн школышто 79 үдыр-рвезылан 12 тунуктышо келге шинчымашым пуа. Кажне йоча марий йылмым шочмо йылме семын тунемеш. Тидын шотышто тунуктыш-влак М.А.Сыртланова ден Н.А.Минликаеван надырышт моткоч кугу.

– *4-ше классыште 14 йоча тунемеш. Чыланат «Пеледыш аршаш» ансамбльыш коштыт. Нунын дене «Ший кандыра» республикысе пайремшы ий еда ушнена. Пошкудо районлаште мастарлыкнам ончыктена. Света Атагуллина тўрлö конкурсышко ушна да сефымашлаж дене куандара, – ойла М.А.Сыртланова (снимкыште 4-ше класс дене пырля).*

Мещер тўн школышто вич ялгыч 50 үдыр-рвезе тунемеш. 10 тунуктышо пашам ышта. Йоча-влак башкир да марий йылмылам шочмо йылме семын тунемыт. Но кумылан-шамыч шагалемыт. Школ вуйлатыше Юлия Петровна Галинан ойжо почеш, Алина Тансарина ден Богдан Емельянов школын чапшым кажне гаяк конкурсышто аралат.

Мүндыр родына-влак тўрлö калык коклаште илат гынат, шочмо марий йылмыштым, тўвыраштым аралат, йўлаштым пален шогат, марий улмышт дене моткоч кугешнат. Самырык тукумлан сай примерым ончыктат.

Снимкыште: Дөртыльö районысо Йывачял школышто вашлиймаш годым.

Лаштыкым Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
В.СЕМЕНОВАН фотожо-влак.

Шонымашке шуаш тырша

же Настя Гусева. Тудо «Лас-точка» вокал да хореографий ансамблын чолга участникше. Марий ўдыр тўрлő проектым воза, конкурслаште мастарлыкшым ончыкта. «XIX курымысо муро» шымлыме пашажым школышто кўкшын акленыт. «Вектор успеха» тўнямбал фестивалыште сеңышыш лектын. У сеңымашыш шуаш, шонымашым илышыш шыңдараш РДШ-ын школысо ушемжым вуйлатыше Л.П.Попова кумыланга.

– «Импульс» республикысе лагерьыште вожатыйын курсшым эртенем. Калык ончылно шкем кучымо, йоча-влак дене чын пашамыштыме нерген шуко оңайым пален налынам. «Импульсышто» налме шинчымашем ўдыр-рвезе-влак дене кылым муаш полша. Шке таңашем-шамычлан шонымашке шуаш

Изи ошкыл – кугу сеңымаш

ты - ла - нем, - о й ла
Н а с т я .

Е.ИВАНОВА
Авторын фотожо.

Шонымашке шуаш, кушкыш да шуаралташ ятыр йон упо. Икте спортышто вийжым терга, весе мураш-кушташ йората, кумшылан шымлыме паша лишыл. Но иктыже весыжлан чаракым огешыште. Шкем тўрлő шорыныштő тергыше чолга ўдыр дене «Михаил Мурашко йолташыже-влакым ўжеш» тўнямбал фестиваль-конкурсышто палыме лийынам.

Тиде 1-ше номеран Шернур школын тунемшы-

Увер

14 ияш але кугурак улыда? #МЫВМЕСТЕ тўнямбал премийышке ушныза. Лач тыпанда «Большая перемена» у таңас упо. Проект дене палдарыза да 1 миллион тенгем сеңен налза. Йодмашым премия.мывместе.рф сайтыште 12 июнь марте колтыза.

Сеңымаш урок

Кугу Пумарий школышто илыш куткышуэ семын шолеш. Вет ме Школьник-влакын россиясе толкыныштын ужашыже улына. Тўрлő конкурсышто, таңасымаште вийнам тергена. Шукерте огыл «Сеңымаш уроком» эртарышна. Тудо Росий флагам нўлталме гыч тўнале, элнан гимнже йонгыш. Школ вуйлатыше А.Е.Горохова, районысо туньктымо пўлкан методистше Н.М.Файзрахманова, пашан ветеранже Т.Ф.Калугина элым аралыше-влакым эре шарнаш кўлмő нерген ойлышт. Украиньште спецоперацийыште вуйым пыштыше самырык салтак-влакымат шарналтышт. Нунын кокла гыч иктыже – Илья Мязин. 10-11-ше класслаште тунемше ўдыр-рвезе-влак «Сеңымаш аллеим» шындышт.

Т.ЛАПИНА.

Параньга район.

Шарнымаш сад

Фотом школ архив гыч налме

Морко район Коркатово лицейын «Лицеисты добра» волонтер отрядыш коштышо да 10-шо кадет классыште тунемше ўдыр-влак (снимкыште) «Шарнымаш сад» акцияш ушненыт. Нуно Георгий Иванович Голубкиным шарныме кў воктене пушенгым шындыныт. Г.Голубкин – Кокласола ялын эргыже, мер пашаен, публицист. Тудо «Йошкар кече» газетын редакторжо, МАССР-ын прокуроржо лийын.

Ты пашам ворандарен колташ «Поиск» военно-патриотический клубын вуйлатышыже В.А.Подбойкин кумыланден.

В.СМИРНОВ.

Эн кугу поянлыкше - тоштер

«Моторлыкым, ойыртемалтше арверлам ыштымаш – пүртүсын пөлеклыме шуэн ваялтыште мастарлык», – ойлат калыкыште. Юмо тыгай усталыкым Свердловск кундем Красноуфимск район Юа селаште илыше Р.Я.АНДРЕЕВАЛАН (снимкыште) пөлеклен. Роза Ярмиевна кидпашалан изинек шүман: аваж дене пырля вынерым куэн, түрлаш тунемын, коваже-влак дене пырля меж шүртö гыч үштым пидын.

25 ияш улмыж годым мешакеш ырес дене түрлаш тўналын. Вургемым, шовычым рончен, 70 наре сўретым ямдылен: «Ромео и Джульетта», «Утро в Сосновом бору», «Алёнушка» да ятыр молат. Аважын ўмыржö лугыч лиймеке, марий түрлан шўманын, тошто вургемым погаш тўналын.

– Пелашем шўжым кудалтыме верыште марий тувыр-влакым ужын да мөңгö конден. Чо немлан моткоч чот йöсын чучын. Кузе ача-авана, коча-кована-влакын поянлыкыштым кудалташ лиеш?! Тыгайым иктаж кум гана

ужынна. Эсогыл шондыкым намиен шынденыт, – ойла Роза Ярмиевна.

Кидмастар эн ончыч курчак-влаклан марий вургемым түрлен чикташ тўналын. 2001 ийыште икымше курчаклан марий тўсым пөлеклен. Тудым верысе тоштер-пöртлан кучыктен. Тыге изи марий «ўдыр» почеш вес курчак-влак марий сыным налыныт. 100 утла погынен. Вара тошто вургемым ончен, 2003 ийыште шкаланже тасма дене сöрастарыман тувырым урген да түрлен. Тоштым уэмден, ум урген, 45 наре ўдырамаш ден пöръен тувырым ямдылен. Тылеч

посна мынар ончылсакыш, сöрастарыме ўзгар лийыныт?!

Экспонатше-влак тоштерлан ситыше погыненыт. Тыге 2016 ийыште суртыштыжо музейым почын. Чаманен каласаш логалеш, погымо, түрлымö, ургымо вургем, курчак-влак ик кечын ломыжыш савырненыт.

Ю.ШАРАПОВАН фотожо.

Акай – Мутер

Свердловск кундемысе марий ўдырамашын вуйчиемже.

– Марий поянлыкна пöртна дене пырля йўлен. Ёмбалнына мо лийын, тудын дене веле кодынна. Лач пелашемын марий тувыржö тўвыра пöртыштö лийын да аралалтын кодын. Чыла уэш пöртылташ ўмырем ок сите, – ойганен ойла кидмастар.

Кумыл волен гынат, Роза Ярмиевна пашалан пижын. Кок верандан пöртым налмеке, тоштерым уэш почын. Тушто тыге возымо: «Ожынысым мондышо калыкын ончыкылыкшо уке». Кызыт музейыште түрлö кунде-

мыште илыше марий-влакын вургемыштым, марий, удмурт, чуваш, руш курчак-влакым, ожно сурт көргыштö кучылталтыште арвер-шамычым, руш ўдырамашын кидпашажым арала. Тушко школьшто тунемше-влакат эскурсий дене коштыт.

– Ик туныктышо ишке икшывыже-шамычым да вуйлатыме классышым конден ыле. Ик ўдырлан коважын акайжым да ончылсакышыжым ончыктышым. Тудын эсогыл шинчавўдыш лекте. Вара вуйчием да вургем пелен мото-

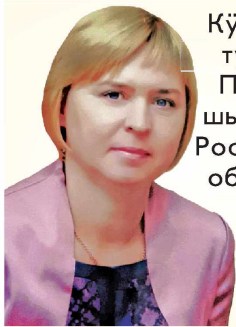
рын войзалте. Мый шочмо калыкемын вургемжым да моло поянлыкышым арален кодынем. Тидым уныкам, кугезе уныкам-влак палышт, кызытсе самырык тукым шарныже манын тыршем, – ойла Роза Ярмиевна.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Кугезе кочамын, ачамын калык пагалыме лўмыштым нигунам ом шўктö. Нунын кугу лўмышт – мыйын лўмем, нунын пенгыде йўлашт – мыйын йўлам.

К.КОРШУНОВ.

Кўшыл категориян тунуктышо, Россия Президентын грант-шым кок гана налше, Россия Федерациян общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран Семёновко школышто кугыжаныш марий

йылме урокым вўдышö
О.Н.ВАСЕНИНА ямдылен.

3 Препинаний знак-влакым чын шындыза.

Вашке кенезж каникул шуэш йоча-влак тудым куанен вучат кажне класс тунемме ий мучаште походыш каяш ямдылалтеш походыш кайыме деч ончыч компас дене пайдаланаш тулотым ылыжташ палаткым шогалташ туризм кружокышто тунемыт май тылзын уло школ походыш кая.

6 Глагол-влакым шорымо формышко, 2-шо лицашке, кызытсе-шушаш жапышке шынден возыза.

Пушенге укшым тодышташ – пушенге укшым ит тодышт; пеледышым кўраш – _____, Йошкар книгашке пуртымо кушкыл-влакым _____ погаш – _____, эмлык шудым тошкаш – _____, понгым вожге лукташ – _____, кайык пыжашым тўкалш – _____, куткышуэм шалаташ – _____.

9 Тулотым чын ылыжтыме нерген памяткам кусарыза.

1. Дети не должны разводить костёр одни, без взрослых. 2. Нельзя разводить костёр под деревьями. 3. Костёр надо разводить на старом кострище. 4. Обязательно наблюдать за горящим костром! 5. Уходя, надо погасить костёр: залить водой или засыпать песком.

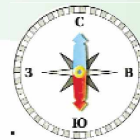
6

« Походыш каяш ямдылалтына » урок

1 Мутер дене пайдаланен, шомак-влакым чын кусарыза.

Север – _____ . Северо-запад – _____ . Юг – _____ . Северо-восток – _____ . Восток – _____ . Юго-запад – _____ . Запад – _____ . Юго-восток – _____ .

2 Радамым умбакыже шуйыза.

эр – эрвел – эрвелне – эрвелыш

кечывал – _____ ;
кас – _____ ;
йўд – _____ .

4 Распространённый ойлончо-влакым чогыза.

Тунемме ий мучашлалтеш. _____ .
Кенезж тўналеш. _____ .
Каныш лиеш. _____ .
Йоча-влак каят. _____ .
Чодыра вуча. _____ .
Йўштылаш лиеш. _____ .

5 Ужаш-влакым чын ушен, ойлончым возыза.

Кенезжым чыла вере сылне:
Чодыра емыжлан, понгылан,
Пушенге-влак ужар тўсышт дене
Олыкышто пеледыш пуш
Эгерыште йоча-влак

йырваш шарла.
ковыртатен шогат.
энер воктене, чодыраште,
олыкышто.
йўштылыт да колым кучат.
яныклан да кайыквусылан поян.

7 Чодыраште шкем чын кучымо нерген возыза.

Чодыраште _____ , _____ .
Чодыраште _____ , _____ огеш лий.
_____ , _____ лиеш.

8 Шошымсо пеледыш-влакын лўмыштым серыза.

10 Диалоглан келшыше йодыш-влакым возыза.

– Мемнан школын тунемшыже-влак турслёттыш погынат.
– Турслёт тумерыште эртаралтеш.
– Турслёттышто тагасымаш да станций дене модмаш лийыт.
– Команде-влак тўрлө модыш дене пырля модыт.
– Турслёт поро шарнымашым кода.

Фотом еш архив гыч налме.

Поянсола школышто 2-шо классыште тунемам. Тушко кажне кечын куанен коштам. Мыланем сүретлымаш да технологий урок-влак келшат. Школышто пүртүсын сылнылыкшым ужаш тунемам. Тидлан мыйым туныктышем Лидия Аркадьевна Васильева кумыланда.

Диана СЕМЁНЫЧЕВА.
Звенигово район.

Тушто-влак:

Каван йыр ший кола кудалышты.

Ерышкем лудо толын ййишты.

Электротулым аныклыза

тулым, электроприбором йорты-мө шотышто мутым куча. Вес пластик атым, кагазым але вес шүкым чын кудалтым эскера.

➔ Ик кечым тул деч посна эртарыза. Ты кечын нигогай электроприбор-влакым чүкташ огеш лий. Жап веселан да пайдалын эртыже манын, домино, шашке але вес модыш дене модса, пүртүсыш лектын коштса.

29 май —
Химикын кечыже.

Шылтыме серыш

Икана акам дене опытым ыштенна. Тудо кагаз лаштыкым, кистычкым, мамык ден шырпе пырчым, йодым ямдылаш йодо. Шкеже рисым шолаш шындыш. Рис кўмеке, вўдшым кўмыжыш ястарыш. Шырпе пырчыш мамыкым пўтырен, тудым нўртен, икмыняр мутым лаштыкыш возаш темлыш да кошкеш пыштыш. Лаштык тугаяк ошо кодо. Вара мамыкым йод дене нўртен, возимемым чиялташ темлыш. Мут-влак кояш тўналыч. Вот тиде онай, чылт шылтыме серыш.

Артём ИВАНОВ.
Йошкар-Ола,
24-ше номеран школ.

Русалка — эрвел славян мифологийын персонажше. Шотландийыште сур-ужарге серан изирак отро уло. Верысе калык тудым «русалкын шинчавўдшў» манеш.

Ксения КОРНИЛОВАН
сүретше.
Волжский, Пўтьял.

Мўнгысў гамбургер

Кўлыт: йыргешке изи булко, колбаса, сыр, шоган, помидор, кетчуп, ўмбал, салат лышташ, укроп.

Булкым пелыгыч пўчыкна да жаритлена. Ик ужашешыже кетчуп

ден ўмбалым йыгена. Колбасам, салат лышташым, укропым, сырым пыштена. Помидорым, шоганым ешарена да вес пел ужашыж дене леведына.

Л и т е р а т у р у р о - к ы ш т о .

— Вова, тый Пушкин ден Чехов нерген мом палет?

— Пушкин — тиде ола. Чеховат — олан лўмжў.

— Толстой тугеже кў?

— Толстой — тиде лев.

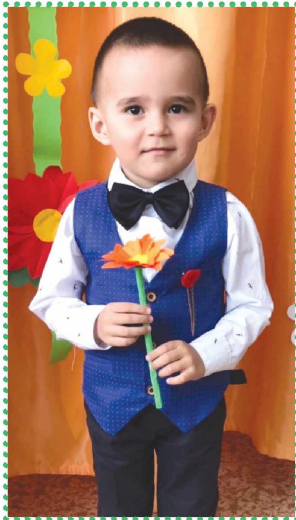

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат — А-4-8.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мари́й Эл Республикысе культу́р, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Кугарня» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.
Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Мари́й Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем,112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер — ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьыште пуымо.

0+ Печатьыш пуымо жап — 14-00, фактически — 13-00
Авторын да редакцийын шонымышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак — кутырен келшыме почеш.
Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пўрт. Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Роман ВЯЗОВ.
Паранга,
Кугу Пумарий.

Конкурс

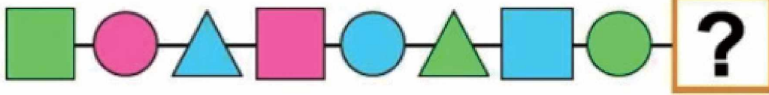
Катя СОРОКИНА.
Кужэнгер, Руш Шой.

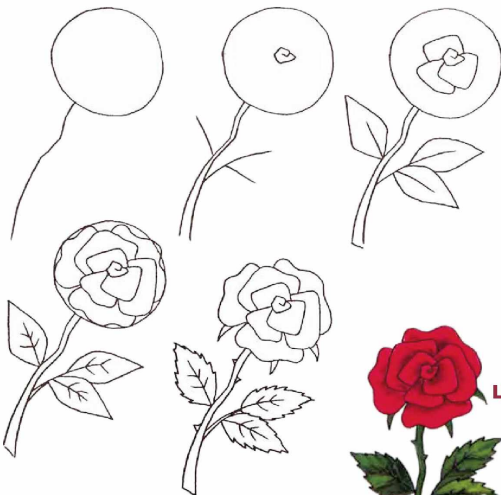
Камилла ВАСИНГИНА.
Нефтекамск ола.

Кристина ЯГОДАРОВА.
Советский, Шнараран.

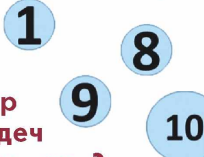
Радамым умбакыже шуйыза.

Сүрет почеш радам
дене сүретледа гын,
тыгай мотор роза
лектеш.

Уто сүретым муза.

Кож
дект миен шуаш полшыза.

Мыняр
цифр 6 деч
изирак, но 2
деч кугурак!
Шотлыза.

«Т» буква дене

**Тунемаш
тыршаш тўналам**

Теле тылзын Толя Терентьев тунемаш тўналаш товатлыш. Туныктышо Тамара Трифионовна тургыжланаш тўнале. Такшым Тания Торопова, Тоня Трифионовна Толя Терентьевым тарватат. Тўналтышлан тўшкан туныктена. Тоня туныкта, Тания терга. Тестым, текстым тушкат – туныктынештак. Талешкылан (26 апрель) Толя тунеммыжым тўрлатыш. Туныктышо Тоням, Таниям тыпландарыш. Толя тунамак талышныш. Тоштерлан терым тўрлатыш. Тыпланымек тауштыш: «Тау тыланда, Тамара Трифионовна, Тоня, Тания, таг тошкалын тунемаш толаштарымыланда. Тетла тунемаш тўчемак».

«Русская словесность» кружокын егже-влак.
Волжский, Сотнур.

Кажне
талиг-
гаште
грушым
шотлыза.

Кок грушаным
йошкар
тўс дене чиялтыза,
кумытаным –

канде дене, нылытаным –
ужарге дене.